మోహన్ లాల్ జైన్

వర్సెస్

హిస్ హైనెస్ మహారాజా శ్రీ సవాయి మాన్ సింగ్ జీ

(ఎస్.కె.దాస్, జె.ఎల్.కపూర్, ఎం.హిదయతుల్లా,

జె.సి.షా మరియు టి.ఎల్.వెంకట్రామ అయ్యర్, జె.జె.)

సివిల్ ప్రొసీజర్ - మాజీ పాలకుడిపై దావా - మాజీ పాలకులపై దావా వేయకుండా మినహాయింపు - వివక్షాపూరితంగా ఉంటే "దావా", అర్థం - సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్, 1908 (చట్టం 5 ఆఫ్ 1908), సెక్షన్లు 86, 87-బి- భారత రాజ్యాంగం, ఆర్టికల్ 14.

జైపూర్ మాజీ పాలకుడిపై సరఫరా చేసిన వస్తువుల ధర కింద డబ్బును రికవరీ చేయాలని పిటిషనర్ దావా వేశారు. తదనంతరం సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లో సెక్షన్ 87-బిని ప్రవేశపెట్టారు, విదేశీ రాష్ట్రాల పాలకులకు వ్యతిరేకంగా దావాలకు సంబంధించి సెక్షన్ 86లోని నిబంధనలు పూర్వ భారత రాష్ట్రాల పాలకులకు వర్తిస్తాయి. సెక్షన్ 87-బి ప్రకారం కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతి పొందనందున ఈ వ్యాజ్యం అసమర్థంగా ఉందని మాజీ రూలర్ పిటిషన్ లేవనెత్తారు. 1) సెక్షన్ 87-బి రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14ను ఉల్లంఘించి చెల్లదని, 2) సెక్షన్ 87-బి అమల్లోకి వచ్చిన సమయంలో పెండింగ్ లో ఉన్న దావా కొనసాగింపునకు వర్తించదని, సెక్షన్ అమల్లోకి వచ్చిన తర్వాత దావా వేయడానికి మాత్రమే వర్తిస్తుందని పిటిషనర్ వాదించారు.

రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14ను 87- బి ఉల్లంఘించలేదని, అది చెల్లదని స్పష్టం చేసింది. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 87-బి గతంలో భారత రాష్ట్రాల పాలకులు అనుభవించిన అధికారాన్ని మాత్రమే కొనసాగించింది మరియు మాజీ పాలకులు మరియు భారత ప్రభుత్వం కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాలు వాటిని కొనసాగించడానికి వీలు కల్పించాయి. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 362 ద్వారా ఈ హక్కులకు సంబంధించిన ఒప్పందం మరింత హామీ ఇవ్వబడింది. ఈ విధంగా మాజీ పాలకులు ఒక వర్గాన్ని ఏర్పరుచుకున్నారు మరియు ప్రత్యేక చట్టం ఒక వర్గంగా వారికి వర్తించే చారిత్రక

పరిగణనలపై ఆధారపడింది. వర్గీకరణ వాస్తవమైన మరియు గణనీయమైన వ్యత్యాసంపై ఆధారపడి ఉంది మరియు ఇది సాధించాలనుకునే వస్తువుతో న్యాయమైన సంబంధాన్ని కలిగి ఉంది.

జైపూర్ మాజీ పాలకుడిపై ఈ దావా అసమర్థంగా ఉందని పేర్కొంది. 87-బి రీడ్ యొక్క రక్షణ. 86 దావా వేయడానికి మరియు న్యాయస్థానాల ద్వారా దాని అన్వేషణకు వర్తిస్తుంది. సెక్షన్ 86 ప్రకారం "నో రూలర్ .... ఏ కోర్టులోనైనా దావా వేయవచ్చు .... * ఒక వ్యక్తిపై దావా వేసినప్పుడు మాత్రమే కాకుండా, అతనిపై దావా పెండింగ్లో ఉన్నప్పుడు కూడా "దావా" వేస్తారు. "దావా" అనే పదం ఒక చర్యలో మొత్తం ప్రక్రియను కవర్ చేస్తుంది. పర్యవసానంగా, మాజీ పాలకుడిపై దావా వేయడానికి మాత్రమే కాకుండా, సమ్మతి అవసరమైన సమయం నుండి దాని కొనసాగింపుకు కూడా కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతి అవసరం.

87-బి చట్టం పెండింగ్ కేసులకు వర్తిస్తుందని, పెండింగ్ చర్యలకు అనుకూలంగా ఎలాంటి పొదుపు లేదని పేర్కొంది.

కె.సి.ముఖర్జీ వర్సెస్ రామ్ రతన్ కుయర్, (1935) ఐ.ఎల్.ఆర్. 15 పాట్నా. 268, అమలు.

సివిల్ అప్పిలేట్ పరిధి: సివిల్ అప్పీల్ నెంబరు 20 ఆఫ్ 1960.

1956 సివిల్ ఫస్ట్ అప్పీల్ నెం.3లో అజ్మీర్ లోని జ్యుడీషియల్ కమిషనర్ కోర్టు 1956 సెప్టెంబర్ 5న ఇచ్చిన తీర్పు, డిక్రీ నుంచి అప్పీలు.

పిటిషనర్ తరఫున బి.డి.శర్మ.

అటార్నీ జనరల్ ఆఫ్ ఇండియా ఎం.ఓ.సెతల్వాడ్, ఓ.ఎల్.అగర్వాల్ , ఎం.కె.రామమూర్తి, ఆర్.కె.గార్గ్, డి.పి.సింగ్ , ఎస్.ఓ.అగర్వాల్, ప్రతిస్పందకులకు 1 మరియు 3.

1961, ఏప్రిల్ 3. ఈ మేరకు న్యాయమూర్తి జస్టిస్ హిదయతుల్లా తీర్పు వెలువరించారు.

ఈ వ్యాజ్యాన్ని కొట్టివేస్తూ ట్రయల్ జడ్జి ఇచ్చిన తీర్పును ధ్రువీకరిస్తూ అజ్మీర్ జ్యుడీషియల్ కమిషనర్ ఇచ్చిన తీర్పు, డిక్రీకి వ్యతిరేకంగా పిటిషనర్ దాఖలు చేసిన అప్పీలు ఇది. రాష్ట్రాల

పునర్విభజన తర్వాత రాజస్థాన్ హైకోర్టు మంజూరు చేసిన రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 132(1), 133(ఎల్)(సి) ప్రకారం ధ్రువీకరణ పత్రంపై ఇది మన ముందుకు వస్తుంది.

1947లో జైపూర్ సంస్థానానికి సరఫరా చేసిన వస్తువుల ధర రూ.23,998-12-0, (వడ్డీతో సహా), అదే విధంగా ఆర్డర్ చేసిన మరికొన్ని వస్తువుల డెలివరీ తీసుకోవడానికి ప్రతివాదులు నిరాకరించడం వల్ల పిటిషనర్ కు కలిగిన నష్టాలను రికవరీ చేయాలని పిటిషనర్ ఈ దావా వేశారు. జైపూర్ మాజీ పాలకుడితో పాటు, అతని సైనిక కార్యదర్శి మరియు మాజీ పాలకుడి ఉద్యోగి మొహబత్ సింగ్ కూడా ప్రతివాదులుగా చేరారు, వారు మాజీ పాలకుడి ఏజెంట్లుగా ఆర్డర్లను ఉంచారు. 1951 ఫిబ్రవరి 28న ఈ వ్యాజ్యం దాఖలైంది. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 87-బి కింద కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతి లభించనందున ఈ దావా అసమర్థమని, ఈ దావాను కొట్టివేయాలని మాజీ రూలర్ కోరారు. ఇతర ప్రతివాదులు క్లెయిమ్ మరియు వారి బాధ్యతను వివిధ కారణాలతో తిరస్కరించారు. సైనిక కార్యదర్శి (రెండవ ప్రతివాది) మరణించిన తరువాత, ఈ అప్పీలు ఇప్పుడు మాజీ పాలకుడు మరియు మొహబత్ సింగ్ కు వ్యతిరేకంగా మాత్రమే నిర్దేశించబడింది.

సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ (సవరణ) చట్టం, 1951 (1951 రెండవ భాగం) లోని సెక్షన్ 87-బి అమలుకు ముందు దావా వేసినప్పటికీ, మాజీ పాలకుడిపై దీనిని కొనసాగించలేమని సబార్డినేట్ జడ్జి పేర్కొన్నారు. పిటిషనర్ అవసరమైన సమ్మతిని పొందడానికి వీలుగా విచారణను నాలుగు నెలలకు వాయిదా వేశారు. పిటిషనర్ తన సమ్మతి కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి దరఖాస్తు చేసుకోగా, అది తిరస్కరించబడింది. సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 87-బి రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 14లోని సమానత్వ క్లాజును ఉల్లంఘించిందని, అందువల్ల అది చెల్లదని వాదిస్తూ జ్యుడీషియల్ కమిషనర్ కు రివిజన్ లో దరఖాస్తు చేశారు, అయితే జ్యుడీషియల్ కమిషనర్ ఆ వాదనను తోసిపుచ్చారు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 132(1) ప్రకారం తుది ఉత్తర్వులు లేవనే కారణంతో ధ్రువీకరణ పత్రాన్ని తిరస్కరించారు.

ఈ అప్పీల్ లో రెండు ప్రధాన ప్రశ్నలు లేవనెత్తారు. మొదటిది మాజీ పాలకుడికి వ్యతిరేకంగా దావాను కొట్టివేయడం తప్పు. ఈ వాదనకు మద్దతుగా, సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని సెక్షన్ 87-బి

ఆర్టికల్ 14 దృష్ట్యా రాజ్యాంగానికి విరుద్ధంగా ఉందని, ప్రత్యామ్నాయంగా, సెక్షన్ అమల్లోకి వచ్చినప్పుడు పెండింగ్ లో ఉన్న ఈ దావాకు 87-బి వర్తించదని కోరారు. దావాను కొనసాగించే హక్కు ఒక ప్రాథమిక హక్కు, ఇది పెండింగ్ చర్యలకు వర్తించే చట్టం ద్వారా తప్ప, స్పష్టంగా లేదా అవసరమైన ఉద్దేశ్యం ద్వారా తొలగించబడదు. భారత కాంట్రాక్ట్ చట్టంలోని సెక్షన్ 230(3) నిబంధనల దృష్ట్యా ఏజెంట్ గా లేదా కనీసం సబ్ ఏజెంట్ గా అతడు బాధ్యత వహించాల్సి ఉంటుందని మరో ప్రతివాది వాదించారు. క్లెయిం యొక్క అర్హతల గురించి మాకు ఆందోళన లేదు, మరియు వాటిని విచారణలో ప్రస్తావించలేదు.

ఎస్ 87-బి అల్ట్రా వైర్స్ మరియు శూన్యమా అని పరిశీలించడం ద్వారా మనం ప్రారంభిస్తాము. పౌర చర్యల నుంచి మినహాయింపు కల్పించడం ద్వారా భారత రాష్ట్రాల మాజీ పాలకులకు అనుకూలంగా వివక్ష చూపుతోందని అంటున్నారు. ప్రస్తుత రాజ్యాంగానికి ముందు సివిల్ ప్రొసీజర్ కోడ్ లోని నాలుగో భాగంలో నిర్దిష్ట కేసుల్లో దావాలకు సంబంధించిన నిబంధనలు ఉండేవి. దీనిని మూడు భాగాలుగా విభజించారు. సెక్షన్ 79 నుంచి 82 వరకు క్రౌన్ లేదా పబ్లిక్ ఆఫీసర్లు తమ అధికారిక హోదాలో లేదా వ్యతిరేకంగా దావా వేయడానికి సంబంధించినవి మరియు సెక్షన్ 88 ఇంటర్ప్లెడర్ దావాకు అవకాశం కల్పించింది. వాటి గురించి మాకు సంబంధం లేదు. సెక్షన్లు 83 నుంచి 87 వరకు విదేశీయులు, భారత రాష్ట్రాల పాలకులు, విదేశీ పాలకులకు వ్యతిరేకంగా వ్యవహరించారు. విదేశీయులు, విదేశీయులు దావా వేసినప్పుడు సెక్షన్ 83, 84లను పొందుపరిచారు. సెక్షన్ 85 ప్రకారం రాకుమారులు లేదా అధిపతులను ప్రాసిక్యూట్ చేయడానికి లేదా రక్షించడానికి వ్యక్తులను ప్రభుత్వం నియమించింది. సెక్షన్ 86 ప్రకారం రాకుమారులు, అధిపతులు, రాయబారులు, రాయబారులపై దావాలు వేసే అవకాశం ఉంది. కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతితో చర్య తీసుకున్నప్పుడు తప్ప సివిల్ అధికార పరిధి నుంచి వారికి మినహాయింపు ఇవ్వడం ద్వారా పాక్షిక ఎక్స్ టెరిటోరియాలిటీని సృష్టించింది. మొదటి ఉపవిభాగం అందించబడింది:-

"అటువంటి యువరాజు లేదా చీఫ్, మరియు విదేశీ రాష్ట్రానికి చెందిన ఏ రాయబారి లేదా రాయబారి, ఒక భారతీయ రాష్ట్ర పాలక అధిపతి విషయంలో, రాజకీయ కార్యదర్శి సంతకంతో

ధృవీకరించబడిన క్రౌన్ రిప్రజెంటేటివ్ యొక్క సమ్మతితో, మరియు మరే ఇతర సందర్భంలోనైనా, ఆ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి సంతకం ద్వారా ధృవీకరించబడిన కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతితో, కానీ అటువంటి సమ్మతి లేకుండా, ఏదైనా సమర్ధవంతమైన న్యాయస్థానంలో దావా వేయబడుతుంది."

మిగిలిన నాలుగు ఉప విభాగాలు దావాల రకాలు మరియు వాటిని తీసుకురాగల పరిస్థితులు మరియు మాజీ ప్రాదేశికతకు సంబంధించిన కొన్ని ఇతర అంశాలను చర్చించాయి. సెక్షన్ 87 ప్రకారం రాకుమారులు లేదా అధిపతులు దావా వేసే పార్టీలుగా వ్యవహరించే శైలిని నిర్దేశించారు.

రాజ్యాంగం అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత, 1950 అడాప్షన్స్ ఆఫ్ లాస్ ఆర్డర్ ద్వారా రాష్ట్రపతి కొన్ని సవరణలు చేశారు, కానీ మేము వాటి గురించి ఆందోళన చెందడం లేదు. రాజ్యాంగంలోని ఆర్టికల్ 372 దృష్ట్యా (ప్రాథమిక హక్కుల అధ్యాయం కింద అది చెల్లనిది కాకపోతే) 1951 చట్టం-2 అమల్లోకి వచ్చే వరకు రక్షణ కొనసాగింది. ప్రాథమిక హక్కుల నిబంధనల ప్రభావం మొదట అమల్లోకి వచ్చిన 86వ అధికరణంపై, వార్తలపై పడింది. 87-బి ఒకటే కాబట్టి, ఈ విషయాన్ని మనం విడిగా పరిగణించాల్సిన అవసరం లేదు.

భారత రాజ్యాలు బ్రిటిష్ ఇండియాలో విలీనమైనప్పుడు, రాష్ట్రాల పాలకులు మరియు భారత ప్రభుత్వం ఒడంబడికలు మరియు ఒప్పందాలు కుదుర్చుకున్నాయి. ఆ ఒడంబడికలలో, భారతీయ రాకుమారుల అధికారాలు, హోదాలు మరియు బిరుదులు గుర్తించబడుతూనే ఉంటాయని అంగీకరించబడింది. రాజ్యాంగం అమల్లోకి వచ్చినప్పుడు ఒడంబడికల్లోని హామీని గౌరవించి, ఆర్టికల్ 362ను రాజ్యాంగంలో చేర్చారు, అందులో ఇలా ఉంది:

"చట్టాలు చేయడానికి పార్లమెంటు లేదా రాష్ట్ర శాసనసభ యొక్క అధికారాన్ని ఉపయోగించడంలో లేదా యూనియన్ లేదా రాష్ట్రం యొక్క కార్యనిర్వాహక అధికారాన్ని ఉపయోగించడంలో, వ్యక్తిగత హక్కులకు సంబంధించి ఆర్టికల్ 291 లోని క్లాజ్ (1) లో పేర్కొన్న ఏదైనా ఒప్పందం లేదా ఒప్పందం కింద ఇచ్చిన హామీ లేదా హామీకి తగిన గౌరవం ఇవ్వాలి. భారత రాజ్యపాలకుని విశేషాధికారాలు, విశేషాలు."

ఆర్టికల్ 291 ప్రస్తావన ప్రకారం ఏ భారతీయ రాజ్య పాలకుడైనా రాజ్యాంగం ప్రారంభానికి ముందు కేంద్ర ప్రభుత్వంతో కుదుర్చుకున్న ఒప్పందాలు లేదా ఒప్పందాలు. ఈ వర్ణన ఆర్టికల్ 362లో పునరావృతం కాలేదు, కానీ రిఫరెన్స్ ద్వారా పొందుపరచబడింది. ఆర్టికల్ 362లో ఆర్టికల్ 291 ప్రస్తావనకు అంతకు మించిన ప్రాముఖ్యత లేదు, మరియు తరువాతి ఆర్టికల్ లో హామీ యొక్క సాధారణత తగ్గలేదు.

కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతితో తప్ప ఎక్స్-టెరిటోరియాలిటీ మరియు సివిల్ అధికార పరిధి నుండి మినహాయింపు అనేది చాలా కాలంగా ఉంది, మరియు 1951 సవరణ చట్టం ఆమోదించబడినప్పుడు, సెక్షన్ 83 నుండి 87 వరకు తిరిగి అమలు చేయబడ్డాయి. చేసిన మార్పుల గురించి మాకు సంబంధం లేదు, వాటిలో కొన్నింటి ప్రస్తావన అనవసరం. సెక్షన్ 86ను సవరించి, భారత రాష్ట్రాల పాలకాధిపతులకు సంబంధించిన అన్ని సూచనలను తొలగించి, మొదటి ఉపవిభాగాన్ని ఈ క్రింది విధంగా పునర్నిర్మించారు:

"86. (1) ఒక విదేశీ రాష్ట్ర పాలకుడు ఆ ప్రభుత్వ కార్యదర్శి లిఖితపూర్వకంగా ధృవీకరించిన కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతితో తప్ప దావా వేయడానికి అర్హత లేని ఏ ఇతర న్యాయస్థానంలో దావా వేయకూడదు:" (నిబంధన తొలగించబడింది).

సబ్ సెక్షన్ (3) అటువంటి పాలకుడి ఆస్తికి వ్యతిరేకంగా డిక్రీలు అమలు చేయకుండా కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతితో తప్ప, అరెస్టు నుండి రక్షణ కల్పించింది. సెక్షన్ 87 విదేశీ పాలకుల శైలిని పార్టీలుగా నిర్దేశించింది. "విదేశీ రాజ్యం" మరియు "పాలకుడు" లను నిర్వచించడానికి మరియు కేంద్ర ప్రభుత్వం గుర్తించిన ఒక రాష్ట్రానికి మరియు దాని అధిపతికి మాత్రమే మినహాయింపును అందుబాటులో ఉంచడానికి సెక్షన్ 87-ఎ జోడించబడింది.

మాజీ భారత రాష్ట్రాల పాలకులపై దాఖలైన కేసులకు సంబంధించి సెక్షన్ 87-బిని ప్రత్యేకంగా రూపొందించారు. ఇది అందించింది:

సెక్షన్ 85, సెక్షన్ 86లోని సబ్ సెక్షన్లు (1), (3) నిబంధనలు విదేశీ రాజ్య పాలకుడికి వర్తించే విధంగానే ఏ మాజీ భారత రాష్ట్ర పాలకులకైనా వర్తిస్తాయి.

(2) ఈ విభాగంలో-

(ఎ) 'పూర్వ భారత రాష్ట్రం' అంటే కేంద్ర ప్రభుత్వం అధికారిక గెజిట్ లో నోటిఫికేషన్ ద్వారా ఈ సెక్షన్ యొక్క ప్రయోజనాల కోసం పేర్కొనవచ్చు; మరియు

(బి) ఒక పూర్వపు భారత రాజ్యానికి సంబంధించి 'పాలకుడు' అంటే ప్రస్తుతానికి, రాజ్యాంగ ప్రయోజనాల కోసం ఆ రాష్ట్ర పాలకుడిగా రాష్ట్రపతిచే గుర్తించబడిన వ్యక్తి అని అర్థం."

మునుపటి 86 వ అధికరణ మాదిరిగానే ఉన్న ఈ నిబంధన ద్వారా, గతంలో భారత రాజ్యాల పాలకులు అనుభవించిన అధికారాన్ని కొనసాగించారు.

ఈ చారిత్రక నేపథ్యంలో అప్పీలులో లేవనెత్తిన వివక్ష ప్రశ్నను పరిశీలించాలి. మాజీ పాలకులు ఒక వర్గాన్ని ఏర్పరుచుకున్నారని, ప్రత్యేక చట్టం వారికి ఒక వర్గంగా వర్తించే చారిత్రక ప్రయోజనాలపై ఆధారపడి ఉందని చూడటం సులభం. విలీనానికి పూర్వం సార్వభౌమ భారత రాజ్యాల పాలకులుగా ఉన్న సంస్థానాధీశులు రిపబ్లిక్ స్థాపన తర్వాత తమ రాజ్యాలను వార్షిక ప్రీవీ పర్సుకు బదులుగా, వారి వ్యక్తిగత హక్కులు, విశేషాధికారాలు, మర్యాదలను గౌరవిస్తామన్న హామీని జాతికి అప్పగించారు. ఈ హక్కులు మొదలైన వాటికి గుర్తింపు లభిస్తుందని రాజ్యాంగమే ప్రకటించింది. ఈ పరిగణనల ఫలితంగా చేసిన చట్టాన్ని పైన వివరించిన పాత్ర యొక్క ఒప్పందంపై సంతకం చేసిన అటువంటి రాజుల యొక్క సరైన వర్గీకరణ ఆధారంగా పరిగణించాలి. ఇది వాస్తవమైనది మరియు గణనీయమైనదిగా వర్ణించదగిన ఒక వ్యత్యాసంపై ఆధారపడి ఉంటుంది మరియు ఇది సాధించాలనుకునే వస్తువుకు న్యాయమైన సంబంధాన్ని కలిగి ఉంటుంది.

ఈ అధికరణ అధికారాల గురించి మాట్లాడుతుంది కానీ రోగనిరోధక శక్తి గురించి కాదని, రాజ్యాంగంలోని కొన్ని ఇతర అధికరణల గురించి ప్రస్తావించారని, అక్కడ "రోగనిరోధక శక్తి" గురించి ప్రత్యేకంగా ప్రస్తావించారని వాదించారు. ఆ ఆర్టికల్స్ గురించి ప్రస్తావించాల్సిన అవసరం లేదు. పౌర చర్య నుండి రోగనిరోధక శక్తిని కూడా ఒక ప్రత్యేకతగా వర్ణించవచ్చు, ఎందుకంటే "ప్రివిలేజ్" అనే పదం రోగనిరోధక శక్తిని కలిగి ఉండటానికి తగినంత విస్తృతంగా ఉంది. ఉద్దేశం స్పష్టంగా వ్యక్తమయ్యేంత వరకు రాజ్యాంగం ఏదైనా నిర్దిష్ట పదాల ఎంపికకే పరిమితం కాలేదు. మా

అభిప్రాయం ప్రకారం, "వ్యక్తిగత హక్కులు మరియు అధికారాలు" అనే పదాలు ఈ పాత్ర యొక్క రోగనిరోధక శక్తిని స్వీకరించడానికి తగినంత సమగ్రమైనవి. అందువల్ల, ఈ విభాగం వివక్షాపూరితమైనదిగా సవాలు చేయబడదని స్పష్టమవుతుంది, ఎందుకంటే ఇది చారిత్రక వాస్తవాల ఆధారంగా వర్గీకరణ నుండి ఉద్భవించింది.

సెక్షన్ 87-బి కేవలం సబ్ ఎస్ ఎస్ నిబంధనలను మాత్రమే వర్తిస్తుందని వాదించారు. (1) మరియు (3) సెక్షన్ 86 లోని పదాలు రెట్రోస్పెక్టివ్ కాదని, సెక్షన్ 87-బి అమలుకు ముందు దావా దాఖలు చేయబడిందని, వ్యక్తీకరించిన భాష లేదా స్పష్టమైన ఉద్దేశ్యం లేనప్పుడు పిటిషనర్ తన దావాను కొనసాగించే ప్రాథమిక హక్కును హరించలేమని పేర్కొంది. 86(1) లోని మాటలు "పరాయి రాజ్యానికి చెందిన ఏ పాలకుడూ ఏ కోర్టులోనూ దావా వేయకూడదు ... ". ఇది కేవలం దావా వేయడానికి మాత్రమే ఆటంకం కలిగిస్తుందని, సెక్షన్ అమల్లోకి రాకముందే దాఖలైన దావాను కొనసాగించడం కాదని అంటున్నారు. మా అభిప్రాయం ప్రకారం, ఈ వాదనలను అంగీకరించలేము. "దావా" అనే పదానికి ఒక దావా లేదా సివిల్ ప్రొసీడింగ్ దాఖలు చేయడమే కాకుండా, కోర్టుల ద్వారా వాటిని అన్వేషించడం అని కూడా అర్థం. ఒక వ్యక్తి ప్లెయింట్ దాఖలు చేసినప్పుడు మాత్రమే కాకుండా, అతనిపై దావా పెండింగ్లో ఉన్నప్పుడు కూడా దావా వేయబడుతుంది. "దావా" అనే పదం ఒక చర్యలో మొత్తం ప్రొసీడింగ్ ను కవర్ చేస్తుంది, మరియు చర్య యొక్క కాలవ్యవధి అంతటా అతనిపై దావా వేయబడుతుంది. మాజీ పాలకుడిపై దావా వేయడానికి మాత్రమే కాదు, సమ్మతి అవసరమైన సమయం నుండి దాని కొనసాగింపుకు కూడా సమ్మతి అవసరం. "దావా" అనే పదం యొక్క విస్తృతి దృష్ట్యా, తదుపరి చట్టాల ద్వారా పెండింగ్ కేసులు ఎంతవరకు ప్రభావితమవుతాయో సాధారణంగా పరిగణించాల్సిన అవసరం లేదు లేదా యునైటెడ్ ప్రావిన్సులు వర్సెస్ అతికా బేగం ((1940) F.C.R.110.), వేణుగోపాల రెడ్డియార్ వర్సెస్ కృష్ణస్వామి రెడ్డియార్ ((1943] F.C.R. 39.), గరికపాటి వీరయ్య వర్సెస్ ఎన్.సుబ్బయ్య చౌదరి ((1957] S.C.R. 488.) లో నిర్దేశించిన సూత్రాలను ప్రస్తావించాల్సిన అవసరం లేదు. సెక్షన్ 86, సెక్షన్ 87-బి భాష సివిల్ దావా వేయడానికి మాత్రమే వర్తిస్తే, ఈ సందర్భాలు ఉపయోగపడేవి; కానీ "దావా వేయవచ్చు" అనే పదాలలో దావా వేయడం మాత్రమే కాదు, దాని కొనసాగింపు కూడా

ఉంది కాబట్టి, కేంద్ర ప్రభుత్వ సమ్మతితో తప్ప దావా వేయడం లేదా నిర్వహించడం సాధ్యం కాదని స్పష్టమవుతుంది. అతికా బేగం కేసు ((1940) F.C.R.110.) లో వరదాచార్యర్, జె. ఒక చట్టం యొక్క పునఃపరిశీలన ప్రశ్నను పరిగణనలోకి తీసుకోవాల్సిన సందర్భాలకు వర్తించే రెండు సూత్రాలను ప్రస్తావించారు. అవి ఏమిటంటే, స్వార్థ హక్కులు ప్రభావితం అవుతాయని భావించకూడదు మరియు చర్యను ప్రారంభించే తేదీలో ఉన్న విధంగా, ఒక చర్యలో భాగస్వాముల హక్కులు సాధారణంగా చట్టానికి అనుగుణంగా నిర్ణయించబడాలి. కానీ, మొదటిదాన్ని తోసిపుచ్చడానికి చట్టం యొక్క భాష సరిపోతుందని పండిత న్యాయమూర్తి ఎత్తి చూపారు మరియు కెసి ముఖర్జీ వర్సెస్ యమ్.ఎస్ టి. రామ్ రతన్ కుయర్ ((1935) 1.L.R. 15 Pat. 268.) లో ప్రివీ కౌన్సిల్ కేసును ఉదహరించారు. ఇక్కడ, చట్టం యొక్క భాషపై సమస్యను పరిష్కరించవచ్చు. ఉపయోగించిన భాష పెండింగ్ చర్యలను కూడా చేర్చడానికి తగినంత వెడల్పు మరియు ఖచ్చితత్వం కలిగి ఉంటుంది, మరియు దీనికి విరుద్ధమైన నియమం వర్తిస్తుంది, అనగా, కొత్త చట్టం అమలు నుండి పెండింగ్ చర్యలను కాపాడకపోతే, అవి ప్రభావితమవుతాయని భావించాలి. "దావా" అనే పదం, మేము చూపించినట్లుగా, ప్రారంభాన్ని మాత్రమే కాదు, ఒక పౌర చర్య యొక్క కొనసాగింపును కూడా సూచిస్తుంది. కాబట్టి నిషేధం సెక్షన్ 87-బి అమల్లోకి వచ్చిన తరువాత ఏర్పాటు చేసిన దావాను మాత్రమే కాకుండా, దాని అమలుకు ముందు ఏర్పాటు చేసినప్పటికీ, పెండింగ్లో ఉన్న దావాను ప్రభావితం చేస్తుంది. మా తీర్పులో, ప్రస్తుత దావా మొదటి ప్రతివాది, జైపూర్ మాజీ పాలకుడిపై అసమర్థమైనది.

ప్రతివాదులు 2 మరియు 3 మాజీ పాలకుడి ఏజెంట్లుగా వ్యవహరించారని మరియు అప్పీలుదారుకు ఆర్డర్ ఇచ్చారని వాదించారు. సైనిక కార్యదర్శి (మరణించినప్పటి నుండి) పదవి వేరే ప్రాతిపదికన ఉంది, కానీ అతనిపై అప్పీలు తగ్గినందున అతనిపై ఎటువంటి చర్యకు కారణం మిగిలి లేదని అంగీకరించబడింది. మూడవ ప్రతివాది అయిన మొహబత్ సింగ్ ను మాజీ పాలకుడి ఏజెంట్ గా వర్ణించలేము, ఎందుకంటే చేసిన ఆదేశాలతో అతని సంబంధం కేవలం సైనిక కార్యదర్శి నుండి వెలువడే లేఖలపై సంతకం చేయడానికి మాత్రమే. ఆ లేఖలపై ఆయన "సైనిక కార్యదర్శి కోసం" సంతకం చేశారు. అతను మాజీ ఏజెంట్ గా వ్యవహరించడం లేదు. కానీ పాలకుడు సైనిక

కార్యదర్శి తరఫున లేఖలపై సంతకం చేసే పరిచర్య చర్యను నిర్వహిస్తున్నాడు. ఇది అతన్ని ఏజెంట్ గా మార్చిందని చెప్పలేం. అందువల్ల మిలిటరీ సెక్రెటరీ ఏం చెప్పినా ఆయనపై దాఖలైన దావాను తప్పుగా అర్థం చేసుకున్నారు.

కేసు పరిస్థితుల దృష్ట్యా దావాను కొట్టివేయడం సమంజసమేనని మా అభిప్రాయం.

అప్పీలు విఫలమవుతుంది, మరియు ఖర్చులతో తోసిపుచ్చబడుతుంది. పిటిషనర్ ఈ అప్పీలును దాఖలు చేయడానికి అనుమతించినందున అప్పీల్ మెమోరాండంపై కోర్టు ఫీజు చెల్లించాలి.

అప్పీల్ కొట్టివేత..